

KARTA KURSU

Nazwa	KULTUROZNAWSTWO
Nazwa w j. ang.	Cultural studies

Koordynator	prof. dr hab. Adam Sawicki	Zespół dydaktyczny
		prof. dr hab. Adam Sawicki dr Olga Bobrowska mgr Iana Levinskaia
Punktacja ECTS*	6	

Opis kursu (cele kształcenia):

W zakresie wiedzy kulturoznawczej studenci poznawać będą różne definicje i koncepcje kultury, pokazane zostaną zasadnicze cechy i odmienności wielkich kultur - cywilizacji świata, a także to, jak zjawiska globalizacji wpływają na te kultury. Osobne miejsce zostanie poświęcone prezentacji kształtowania się i wartości, na których opiera się kultura europejska, z uwzględnieniem procesów integracji europejskiej.

Celem kursu jest przybliżenie studentom uszczegółowionej problematyki wyznaczającej obszary zainteresowań współczesnego kulturoznawstwa (kultura symboliczna, kultura popularna, kultura cyfrowa; mitologie i narracje; znaczenie i interpretacja tekstów kultury; perspektywa badań porównawczych i międzykulturowych; kontekstualizacja tekstów kultury wobec przemian historycznych, politycznych). W ten sposób studenci pogłębiają swoją znajomość i zrozumienie zróżnicowanych kontekstów związanych z kształtowaniem się refleksji z zakresu etyki, norm moralnych, wartości. Założeniem kursu jest ukazywanie ludzkiej działalności kulturotwórczej, aktów interpretacji wytwórczości kulturowej oraz problematyki międzykulturowości jako znaczących aspektów procesów komunikacyjnych, w tym mediacji i negocjacji. Ponadto celem kursu jest także zapoznanie studentów z narzędziami krytyki kultury w celu doskonalenia umiejętności związanych z argumentacją i komunikacją.

Warunki wstępne:

Wiedza	Wiedza z zakresu przedmiotów szkoły średniej i będąca efektem własnych zainteresowań.
Umiejętności	Umiejętność analizy i interpretacji tekstów.
Kursy	

Efekty uczenia się:

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01.Posiada wiedzę dotyczącą różnych definicji i koncepcji kultury. W02.Zdobyl wiedzę dotyczącą różnorodności światowych wielkich kultur-cywilizacji. W03.Jest wprowadzony w tematykę procesów globalizacji.	KW01,KW02 KW04,KW07

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	U01.Potrafi analizować teksty odnoszące się do wiedzy o kulturze i na tej podstawie formułować problemy. U02.Posiada umiejętność prezentacji (pisemnej i ustnej) oraz argumentacji na rzecz określonych stanowisk w zakresie wiedzy o kulturze.	KU02,KU05 KU06,KU12
--	--	------------------------

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01.Jest krytyczny, potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w sytuacji sporu naukowego i światopoglądowego. K02.Jest otwarty na wielokulturowość i potrafi poruszać się w świecie różnorodności kulturowej, propaguje postawę tolerancji	KK02, KK03 KK06.

studia **stacjonarne**

Organizacja							
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach					
		A	K	L	S	P	E
Liczba godzin	30		30				

studia **niestacjonarne**

Organizacja							
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach					
		A	K	L	S	P	E
Liczba godzin	10		20				

Opis metod prowadzenia zajęć - studia **stacjonarne**:

Wykład w formie klasycznej.

Opis metod prowadzenia zajęć - studia **niestacjonarne**:

Stosowane są metody problemowe i ekspozycyjne. Wykład i konwersatoria prowadzone są z użyciem materiałów audiowizualnych i wizualnych (fragmenty filmowe, rejestracje dziennikarskie, dzieła sztuk wizualnych, fotografie, kolaże, itp.), które służą do zilustrowania, uzupełnienia lub zniuansowania treści podawanych przez prowadzącego. Materiały te stymulują dyskusję problemową (komponent przeważający w części konwersatoryjnej kursu, ale również stosowany w części wykładowej). Na zajęciach prezentowane są także prezentacje multimedialne, które po części wykładowej udostępniane są studentom.

Formy sprawdzania efektów uczenia się - studia **stacjonarne**:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X	X	X			
W02							X	X	X	X			
W03							X	X	X	X			
U01							X	X	X	X			
U02							X	X	X	X			
K01							X	X	X	X			
K02							X	X	X	X			

Formy sprawdzania efektów uczenia się - studia **niestacjonarne**:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X	X		X		
W02								X	X		X		
W03								X	X		X		
U01								X	X		X		
U02								X	X		X		
K01								X	X		X		
K02								X	X		X		

studia **stacjonarne**

Kryteria oceny	Stopień opanowania materiału prezentowanego na wykładzie i zawartego w lekturach do wykładu. Wykazanie się opanowaniem tematu w pracy pisemnej i prezentacji grupowej na ćwiczeniach, aktywność i obecność na ćwiczeniach.	
----------------	--	--

studia **niestacjonarne**

Kryteria oceny	- Obecność na zajęciach (dopuszczalna 1 nieusprawiedliwiona nieobecność) - Aktywność na zajęciach (praca w grupach, udział w dyskusjach) - Prezentacja mini-referatów w odniesieniu do literatury przedmiotu na ćwiczeniach - Egzamin ustny obejmujący znajomość lektur z wykazu lektur obowiązkowych oraz treści szczegółowych wykładu, zaliczenie od 60%	
----------------	---	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów):

1. Kultura jako wyraz ludzkiej duchowości, kultura a cywilizacja materialna.
2. Religia, sztuka i filozofia jako zasadnicze składniki kultury, ich geneza. Miejsce filozofii i nauk w obszarze kultury.
3. Konstrukcja pojęcia kultury. Kultura a natura. Kultura a cywilizacja. Normy, wartości i wzory kultury.
4. Człowiek jako twórca, odbiorca, cel i sens kultury.
5. Definicje terminu "kultura" i podstawowe kierunki kulturoznawstwa.
6. Interdyscyplinarne korzenie kulturoznawstwa: pomiędzy socjologią a antropologią kultury; znak i znaczenie jako podstawowe kategorie analizy i krytyki kulturowej.
7. Pedagogiczny aspekt kultury.
8. Wartości poznawcze, moralne, estetyczne i religijne w kulturze.
9. Wielkie kultury i cywilizacje światowe. Religijne i pozareligijne fundamenty wielkich kultur.
10. Wewnętrzna dynamika rozwoju wielkich kultur i cywilizacji. Zagadnienie postaci i grup decydujących o ich spójności, oraz nadających im kierunek.
11. Globalizacja, dialog międzykulturowy, tożsamość kulturowa.
12. Problematyka odmienności kulturowych
13. Kultura Europy, kultury narodów europejskich, specyficzne cechy kultury polskiej.
14. Kultura wysoka, kultura ludowa, kultura masowa.
15. Subkultura, kontrkultura, antykultura, kultura alternatywna. Kultura a polityka, kultura a media.
16. Relacja pomiędzy kulturą a polityką. Miejsce instytucji kulturalnych w strukturze państwa. Finansowanie kultury.
17. Problematyka cenzury, kultury dysydenckiej, strategii "artystycznej kontrabandy", wolności słowa i jej granic.
18. Kultura chińska przed i po protestach na Placu Tiananmen (1989), problematyka westernizacji, cenzura w Internecie na przykładzie ChRL.
19. Humor jako strategia oporu w Europie Środkowo-Wschodniej.
20. Kultura a styl życia. Moda. Kultura a obyczaj. Kultura życia codziennego.
21. Pojęcia i cechy dystynktywne zjawisk: kultura współczesna, kultura masowa, popkultura, kultura ponowoczesna.
22. Cechy i środowisko kultury popularnej.
23. "Dżiny Fiske'go": strategie funkcjonowania i oddziaływania społecznego kultury masowej, pojęcia ekskorporacji i inkorporacji.
24. "Partyzantka semiologiczna" i ponowoczesna kultura symulaków.
25. Kulturotwórcza działalność jako budowanie morale społecznego w momentach kryzysowych.

Wykaz literatury podstawowej:

1. A. Assmann, *Wprowadzenie do kulturoznawstwa. Podstawowe terminy, problemy, pytania.*
2. Ch. Barker, *Studia kulturowe. Teoria i praktyka.*
3. E. Baldwin, B. Longhurst, S. McCracken, M. Ogborn, G. Smith, *Wstęp do kulturoznawstwa.*

4. R. Barthes, „Śmierć autora.” *Teksty Drugie : teoria literatury, krytyka, interpretacja*, 1999, nr 1/2 (54/55), 247-251. Data ukazania się oryginału: 1968.
5. J. Baudrillard, „Symulakry i symulacja.” Rozdział: „Precesja symulaków”, przeł. Tadeusz Komendant, Wydawnictwo Sic!, 2005, s. 175-188. Data wydania oryginału: 1981.
6. J. Campbell, „Potęga mitu. Rozmowy Billa Moyersa z Josephem Campbelllem.” Rozdział: „Przygoda bohatera” , przekł. Ireneusz Kania, Wydawnictwo Znak, 2007, s.143-189. Data ukazania się oryginału: 1988.
7. U. Eco, „Podziemni bogowie.” Rozdział: „Kronika globalnej wioski. Partyzantka semiotyczna,” przeł. Joanna Ugniewska, Czytelnik, 2007, s. 157-167. Data ukazania się oryginału: 1967.
8. J. Fiske, „Zrozumieć kulturę popularną.” Rozdział: „Cała Ameryka nosi džinsy,” przeł. Katarzyna Sawicka, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2010, s.1-22. Data wydania oryginału: 1989.
9. J. Gajda, *Antropologia kulturowa. Wprowadzenie do wiedzy o kulturze*.
10. Han, B.-C., „Kryzys narracji i inne eseje.” Rozdziały „Infokracja,” i „Życie opowiedziane,” przeł. Rafał Pokrywka, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, 2024, s.86-98, s. 153-160.
11. S. Huntington, *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*.
12. M. Klik, „Teorie mitu. Współczesne literaturoznawstwo francuskie (1969-2010)” Rozdział 1.1 – 1.2.4. „Granice mitu,” Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2016, s.11-28.
A. Kłoskowska, *Kultura masowa*.
13. E. Lewandowski, *Pejzaż etniczny Europy*.
14. Liu X. „Od kpiarstwa Wang Shuo do memów Hu Ge. Polityczny humor w posttotalitarnej dyktaturze,” w: „Nie mam wrogów,” przeł. Piotr Dubicki, Wydawnictwo Akademickie Dialog, 2017, s.175-189. Data powstania tekstu: 2006.
15. S. Magala, „Przed i ><po<<. O modernizmie.” w: „Postmodernizm. Teksty polskich autorów,” Bunkier sztuki inter esse, 2003, s. 157-170.
16. L. Manovich, „Język nowych mediów.” Rozdział: „Czym są nowe media?”, w: tłum. Piotr Cyprijański, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, 2006, s.119-136. Data ukazania się oryginału: 2001.
17. S. Sontag, „Widok cudzego cierpienia.” Rozdział 6 i 7, przeł. Sławomir Magala, Wydawnictwo Karakter, 2010, s. 114-134. Data wydania oryginału: 2003.
18. P. Szczepanik, „Piosenka jako przykład synergii między filmem, przemysłem płytowym a radiem w latach trzydziestych XX wieku,” w: „Pogranicza audiowizualności”, red. Andrzej Gwóźdź, przeł. Izabela Mroczek, Universitas, 2010, s.187-208.

Wykaz literatury uzupełniającej:

- 1.A.Toynbee, *Studium historii* (skrót D.Somervella).
- 2.M.Filipiak, *Od subkultury do kultury alternatywnej*.
- 3.M.Filipiak, *Socjologia kultury. Zarys zagadnień*.
- 4.W.Tatarkiewicz, *Dzieje sześciu pojęć*.

Lektury filmowe:

1. **Das Rad**, 2001, reż. Heidi Wittlinger, Arvid Uibel, Chris Stenner, Niemcy, krótkometrażowy film animowany, dostęp online: <https://www.youtube.com/watch?v=HOPwXNFU7oU>
2. **Automatic Fitness**, 2015, reż. Alejandra Tomei, Niemcy / Argentyna, krótkometrażowy film animowany, dostęp online: <https://vimeo.com/406847695>
3. **Deep Love** / *Кохання*, 2019, reż. Mykyta Lyskov, Ukraina, krótkometrażowy film animowany, dostęp online: <https://www.youtube.com/watch?v=DiW0E2YzsFg>
4. **Żegnaj, moja konkubino**, 1993, reż. Chen Kaige, Chiny, dostęp online: <https://ebd.cda.pl/620x368/22346150>

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta - studia **stacjonarne**):

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium, itd.	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	25
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	20
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	40
Ogółem bilans czasu pracy		150
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		6

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta - studia **niestacjonarne**):

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium, itd.	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	35
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	30
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	50
Ogółem bilans czasu pracy		150
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		6